

VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETAS

Viešoji įstaiga, Universiteto g. 3, LT-01513 Vilnius, tel. (8 5) 268 7001, faks. (8 5) 272 8646, el. p. infor@cr.vu.lt
Fakulteto duomenys: M.K. Čiurlionio g. 21/27, LT-03101 Vilnius, tel. (8 5) 239 8701, (8 5) 239 7800, faks. (8 5) 239 8705

**Žmonių palaikų iš Gedimino kapo kalno, Vilnius (1989 m. detalieji archeologiniai tyrimai)
antropologinė ataskaita**

Tyrimas atliktas 2021 m. spalio mėn.

Atlikta vizuali palaikų lyties ir amžiaus diagnostika pagal visuotinai priimtas metodikas. Detaliai įvertinta patologija, duomenis surašant į specialias osteologines formas. Lytis buvo nustatoma pagal kokybinius skeleto lytinio dimorfizmo rodiklius. Suaugusių individų amžius nustatomas pagal dubenkaulio gaktinės sąvaržos ir ausinio paviršiaus pokyčius, raktikaulio krūtinkaulinių ir šonkaulių krūtinkaulinių galų sukaulėjimą. Nesuaugusiems individams amžius nustatomas remiantis dantų dygimu, jų mineralizacija ir epifizų prikaulėjimu. Suardytų palaidojimų minimalus individų skaičius nustatytas pagal maksimalų identifikuojamų kaulo anatominių elementų išlikimą.

Pateikiama kiekvieno kapo charakteristika apibūdinant kaulinės medžiagos išlikimą bei patologiją. Prie ataskaitos pridedami nufotografuoti patologiniai atvejai (žr. Priedai).

Minėtos osteologinės formos ir nuotraukos yra saugomos Vilniaus universiteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros archyve.

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto
Biomedicinos mokslų instituto
Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros

Mokslo darbuotoja

dr. Justina Kozakaite

Specialistė

dokt. Rūta Brindzaitė

Laborantė

Jovita Kadikinaite

KAPAI

„Kairysis palaidojimas (į miesto pusę)“. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 20-29 metai.

Patologijos: kairiojo blauzdikaulio diafizės sugijęs periostitas¹.

VI-XII krūtinės ir I-IV juosmens slankstelių Šmorlio mazgai² (pav. 1).

„Vidurinis palaidojimas“. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 30-39 metai.

Patologijos: Padidėjusios entezės ant kairiojo dubens kaulo skiauterės, abiejų šlaunikaulių šiurkščių linijų, girnelių – entezopatija³.

Dešiniojo šlaunikaulio, abiejų blauzdikaulių ir šeivikaulių sugijęs periostitas (pav. 2). Dešiniojo blauzdikaulio aktyvaus periostito židiniai.

„Dešinysis palaidojimas“. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 25-35 metai.

Patologijos: Dešiniojo raktikaulio petinio galo ir mentės perimortaliniai lūžiai (pav. 3 ir pav. 4).

Perimortalinis lūžis konstatuotas ir dešiniojo žastikaulio proksimaliniame gale.

Abiejų blauzdikaulių diafizių sugijęs periostitas.

„Palaidojimas 4“. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, virš 50 metų.

Patologijos: Padidėjęs apatinio žandikaulio velenas.

Dešiniojo šlaunikaulio, abiejų blauzdikaulių ir šeivikaulių diafizių sugijęs periostitas.

¹ Nespecifinės kilmės antkaulio uždegimas, siejamas su pažeistos vietos traumavimu ar infekcija.

² Tarpslankstelinų diskų branduolio išsiveržimas į slankstelio kūno kaulinį audinį, siejama su per didele stuburo apkrova ir/arba trauma.

³ Entezės – vietos, kur prisitvirtina sausgyslė ar raištis; entezopatija uždegiminės kilmės pokytis.

Priedai

Pav. 1 „Kairysis palaidojimas (į miesto pusę)“, vyras, 20-29 metai. III ir IV juosmens slankstelių Šmorlio mazgai. Nuotrauka Jovitos Kadikinaitės.

Pav. 2 „Vidurinis palaidojimas“, vyras, 30-39 metai. Dešiniojo blauzdikaulio sugijęs periostitas. Nuotrauka Jovitos Kadikinaitės.

Pav. 3 „Dešinysis palaidojimas“, vyras, 25-35 metai. Dešiniojo raktikaulio petinio galo perimortalinis lūžis. Nuotrauka Jovitos Kadikinaitės.

Pav. 4 „Dešinysis palaidojimas“, vyras, 25-35 metai. Dešinės mentės perimortalinis lūžis – pažeista mentės petinė atauga. Nuotrauka Jovitos Kadikinaitės.